Bezpečnost blokových a proudových šifer

Jakub Kopecký 2023

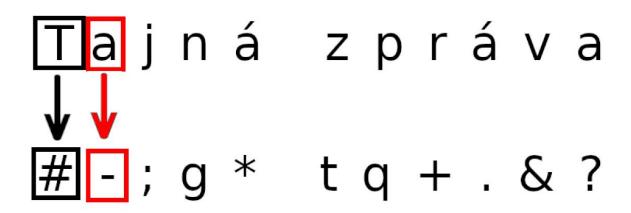
Co je to šifra?

 Algoritmus pro transformaci (mapování) původního otevřeného textu na šifrovaný text.

Proudové šifry

Šifrování otevřeného textu znak po znaku, bajt po bajtu

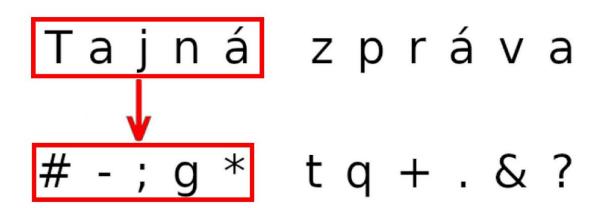
Proudové šifry

- Kombinují otevřený text s proudem (pseudo)náhodných znaků
- Binární operace
  - o XOR
- Keystream -(pseudo)náhodný proud znaků
  - Tajný klíč
  - (Náhodný) Inicializační vektor
  - Algoritmus
- Algoritmy
  - o RC4, Salsa20/ChaCha20, A5/1

Proudové šifry

- Synchronní
  - Nutnost synchronizace příjemce a odesílatele
  - Vyžadují MAC (pro ověření autenticity)
- Samosynchronní
  - Využívá šifrovaný text k vypočítání keystreamu

Šifrování otevřeného textu v pevně stanovených blocích

- Substituce a permutace
  - S-Boxy a P-Boxy
- Klíčová rozpětí
  - Tajný klíč
  - Klíčová expanze
- Algoritmy
  - o AES, DES, 3DES

- Šifrovací režimy
  - ECB (Electronic Codebook)
    - Nejzákladnější, náchylný k analýze vzorů
  - CBC (Cipher Block Chaining)
    - Každý blok je XORován s předchozím šifrovaným blokem
  - CTR (Counter)
    - Keystream generován inkrementací čítače

- Zpětná vazba (řetězování)
  - OFB (Output Feedback)
    - Generuje keystream z předchozího šifrovaného výstupu
  - CFB (Cipher Feedback)
    - Šifruje předchozí blok šifrovaného textu pro XORování s otevřeným textem

Bezpečnost proudových šifer

- Bezpečnost závisí na keystreamu
  - Nepředvídatelnost a jedinečnost
  - Délka klíče a inicializačního vektoru
- Zásada jednorázového použití
  - Keystream nikdy nesmí být znovu použit
  - Zajistí bezpečnost a odolnost proti útokům

Bezpečnost proudových šifer

- Slabiny a útoky
  - Korelace mezi otevřeným textem a šifrovaným textem
  - Útoky s vyčerpáním klíčů
  - Problémy s generátory (pseudo)náhodných čísel
- Opatření pro zvýšení bezpečnosti
  - Použití kryptograficky silných generátorů (pseudo)náhodných čísel
  - Řádná správa klíčů a inicializačních vektorů
  - MAC pro ověření integrity a autenticity

Bezpečnost blokových šifer

- Bezpečnost závisí na algoritmu a klíči
  - Silný algoritmus a dostatečně dlouhý klíč
  - Řádná správa klíčů
- Výběr vhodného šifrovacího režimu
  - Odolnost proti analýze vzorů a útokům
  - Například CBC, CTR místo ECB

Bezpečnost blokových šifer

- Slabiny a útoky
  - Útoky na základě času a paměti
  - Útoky s vyčerpáním klíčů
  - Útoky na implementaci
- Opatření pro zvýšení bezpečnosti
  - Použití doporučených algoritmů, např. AES
  - Aktualizace a revize implementace
  - MAC pro ověření integrity a autenticity

Názorná ukázka

Zdroje

- Mgr. Květuše Sýkorová materiály <u>https://en.wikipedia.org/wiki/Block_cipher</u>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Stream_cipher
- https://crypto.stackexchange.com/questions/3052/are-stream-ciphers-less-secure
- https://crypto.stackexchange.com/questions/35318/cryptanalysis-of-xor-cipher-with-repeated-key-phrase